

Redakcija se dopini ne tiskaju. Pripisane se pisma tiskaju po 5...

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Izlazi svakog četvrtka na cijelom arku.

Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju.

Nebilježeni listovi se neprimaju. Predplata s poštom stoji 5 for. za seljake 2 for. na godišu...

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredništvo i administracija nalaze se u Via Carutia br. 25

„Slogom rastu malo stvari, a našlaga sve pokrvari.“ Nar. Pos.

Pobjeda u Liburniji.

Zadnji dani mjeseca agusta god. 1890 ostali će u poviesti našega narodnoga pokreta u Istri bilježeni zlatnim slovi.

Mi nismo ni časak posumnjali o tom, što će se dogoditi. Nevodjeni proročanski duhom, već na temelju postojećih činjenica i oslanjajući se na čvrst značaj i budnu svjest pučanstva onoga kotara, izjavili smo u posljednjih brojevih ovoga lista čvrsto svoje osvjedočenje, da će običnari i građani sudbenih kotara Voloskog i Podgrada izreći strašnu odsudu nad kolovodjama naših narodnih protivnika.

Od Hrpelja pak do pred samu vrata Plominu ustalo je hrvatsko-slovensko pučanstvo običnari i gradova, da još jednino najodlučnije prosvjeduje proti nasilju i nepravdi. Na usta svojih izbornika ili fiducijara očitovalo je jasno i glasno pučanstvo kmetčkih obćina rečenoga kotara dne 25. agusta, da se sliepno nikomu pokoriti neće, da si je svjestno svojih dužnostih i prava, da nepozna groznja ni straha, i da svoje pravo nikomu nogami gaziti nećade. To pučanstvo izjavilo je svojim bivšim zastupnikom neograničeno povjerenje počastiv ih i po drugi put jednoglasnim izborom najvećom

častju. Ono šalje na zemaljski sabor složno u hvalospjevu svomu kandidatu u Poreč opet one iste muževu, koji datu G. Velusichu u na čast, dočim bijahu u zadnjem sabsorskom zasjedanju nasilno iz sabora izključeni, i klevete na hrvatskoga kandidata G. dr. Stangera. Njihovi agenti i gonitelji birali su do mjesta, od čini trčali od mjesta do mjesta, od kuće do kuće, dupače iste žene škole im u pomoć, te svi zajedno dali se na agitaciju služeći se pri tom već poznatimi talijanskim sredstvi. No sve to njim nije ništa pomoglo. Naš gradski živalj probudjen je Bogu hvala toliko, da već znađe svojom glavom misliti i po svojoj volji raditi.

U tom se odlikovali i ovaj put čestiti građani kastavski, koji su složno svi kao jedan muž glasovali za hrvatskoga kandidata. Ovim se pridružili sviestniji i neodvisni građani voloski, lovranski i mošćenicki. Od zadnjeg izbora god. 1889. u gradovih Liburnije nije poskočio je broj hrvatskih biraća. Od tada oslobodilo se mnogo njih šarenjačko-talijanskih mreža. Godine 1889. bila je izmedju hrvatskoga i talijanskoga kandidata neznatna većina od 5 brojeva za prvoga, dočim je sada narasla ta većina na 47 glasova. Hrvatski kandidat zadobio je naime 117 a talijanski samo 70 glasova. Doista lep napredak za hrvatsku stranku u teku od jedne godine.

Tim su pokazali gradovi Liburnije, da su jedini mislili i istih načela sa kmetškim obćinama; dokazali su, da je u njih veća svjest narodna i više rodoljubija, nego li su to protivnici očekivali. Talijanska gospoda Istre groze se putem svojih novinah pučanstvu Liburnije i njihovim novoizabranim zastupnikom, al mi poručamo tog gospodi u ime našega pučanstva: ako se u Poreču groze, u Liburniji se toga neboje!

Slava Kačiću!

Makaraka, 26. agusta. Svečanosti Kačićeva divne, imponantne! Još jučer počeo se je narod okupljati sa svih strana. Prvi stigloše goranjo-primorci u 20 brodića, pod hrvatskim zastavom uz pucanje kultura, pa zastupstva obćina Hvarskih, Bračkih i Omiške sa glasbom. Bošnjaci, Hercegovci i Neretvani osobitim parobrodima „Malta“, Kastelanci, sa narodom iz Splitske okolice stigloše parobrodima „Dinara“, Dubrovčani, Pelješćani i Korčulani parobrodima „Dubrovnik“, pa unogi trabakuli a otoka susjednih, iz Trpnja i dalje. Svi su dočekani glasbom, pucanjem sa primorskih brodića i s kopna. Sva Makaraska divno uskićena zelenilom, barjancim, savim. Jutros stigloše kopnom doljno-primorci sa barjancim, pod udaranjem diploma, pa opet „Dinara“. Iz Splitske stiglo puno naroda. Parobrod „Psycho“ sa Zadranim, Drnišanim, Tiesnjancim, deputacijom grada Zagreba, društvom Zvonimirov i vatrogascim; parobrod „Hrta“ sa Barčićem i zastupnicim riečkih Hrvata; „Sybil“ sa 25 pravaša iz hrvatske, pa parobrod „Iniziatore“ sa načelnikom Šuputkom, sa drugim predstavniciim. Svi najradnije dočekani glasbom, pucanjem, klicanjem živili! Kiša, koja jutros udari pri dolasku parobroda, poslje malo vremena prestade i okrenu krasno vrijeme! U 9 sati stiga zastupstva, sa mnogobrojnim narodom, podložno svečanom povorkom pred Kačićev spomenik na glavnom trgu. Zastupnik Ljubid rastumačivši što je potuklo narod, da podigne spomenik Kačiću, obodri ga, da mu spomenik bude poticajem ljubavi, vjeri domovine, jezika svoga, da Hrvatska pred svojim zakonitim kraljem opet uzkrane meča i ujedinjena, kao što je jednom bila. Na to padnu zastori sa spomenika. Pet glusba: Makaraka, Splitska, Dubrovačka, Starigradska i Omiška udarile hrvatske korčnice; zvana zaslavice. Za zastupstva predvodjena glavom. Ključem i drum. Amrušiem, otkrivenih glav. obkolile spomenik, kličuć: Slava Kačiću! Iz hiljada grla sakupljenog naroda zari gramko nedospitno: Slava Kačiću! Divan, ganutljiv prizor! Zvonimirovci na to zapjevahu Kačićevu himnu. Spomenik divno izgleda. Osobito lice verno izrazuje nadahnutu pjesnika. Na četiri ugla, četiri guslara iz obližnjih krajina ugde Kačićeve pjesme; a počastno stražu obavljaju mu

PODLISTAK.

Lihvar i vino.

Napisa Vinko Rubeša.

II.

(Dalje).

„Uznajmio si malu sobicu, pa tamo smjestio svoju situariju, te prodavao i krapao, krapao i prodavao.“

Kad mu uzmanjalo tih sitnica, zatvori ataccandé, ključ u zep, pa iz sela. Za osam dana vrati se kući. Negdje po podne doručka dva vola u celo natovarena kola, pa ravno pred njegov dućan.

Dopelja svoga po malo. Kapule, bakalara, muke, posjse, slanin riba, ulja, nešto platna, druge robe od lakta i Bug si ga znao što sve. A tek žigice! Ma ni sam župnik nije još onakvih vidio. Kad si ih po noći užigao, oči bi selo zacvenilo. Kupovali ih kao na jagmu, ne samo seoska dječurlija, već i odrasli, da se nagledaju onoga sjeja. Sve hrdilo k njemu, da si kupi koju situicu. Čudo nećavno! Ta zlatno nanuše ili bar poslaćene mogao si dobiti za dvadeset novčića. A oni gjerdani (korali), kako se liepo crvenili nedjeljom o vratu seoskih djevojaka. Milij Bože! Ma, kao prekapano zlato. Pa za

čeglih trideset novčića mogao si ih dobiti u Meniga po milij voljici.

Tako malo po malo podkožio se taj tadjinac u kojećem.

Kasnije uznajmio cijelu kuću pa objesio nad vrata lororike nek se znađe, da i vino toči. U to dopelja iz bližnjeg grada „šijora Tonicu“.

Pobitili nje koji u nedjelju iza blagoslava u „novu krcmu“, da vide, kakovo je vino. Al kad tamo, stali se ti dobroćudni seljaci krizati. Ma vino za butilje, pa toli jeftino! Da, da, Menigo je čovjek. Dade nam živjeti — govorili, pijuckajnt pstvoreno vino.

Druge nedjelje sakupilo se tamo se. ljska, ma, da se nisi mogeo ni maknuti. Pa čak iz trećeg sela došli, da vide, što su čuli. A Menigo sve se izpod brka smijao.

Tako treća, četvrtu nedjelju Brajno moj, tu ti se pilo sve u šestnjak, ako i nisi imao novca. Ta dobricitna Menigo će te počekati.

Seljaci pili, a „šijor Menigo“ pizao, kako je znao i hotio.

Kad se rovaš napanio, pozivao dućanike, da ga izplate. Al odkud novca? Na hrastu ne rastu, a tko ih ima, drži ih neću više davati na vjern. Makar cijelu vreću muke. Ne bojim se ja takovih dobrih kmetova, kao što ste vi kume, al oni, oni, i s malim zadovoljan. Pristajete li?

— Neka bude.

— Nu zato ne mojte misliti, da vam neću više davati na vjern. Makar cijelu vreću muke. Ne bojim se ja takovih dobrih kmetova, kao što ste vi kume, al oni, oni, i s malim zadovoljan. Pristajete li?

— Neka bude.

Znam, da neimate novca, a toga naumio sam drugače urediti. Ero, kako vidim, kazo seljaku debela knjižurinu, dužni ste mi što za vino, što za muku, krub, posije i drugo sedamdeset i šest forinta petdeset i osam novčića i pol. Nu da nam bude rvaan lagji, da se ne mutimo, neka bude upravo sedamdeset i šest forinta.

— Ne zamjerite „šijor“, zinu seljak, bit će štogod manje. Ta kaza sam se kod vas toliko zadužio?

— Ne znate li kume, da i ja imam jednu dušu? Pa još sam vam bio tako dobar, kako sami znate, da sam izpustio onih petdeset i toliko novčića, a ero moje glave, da bi toga i više bilo, da idem na tanko računati. Nu a vama neću gledat za par krajcara.

— No, no, neka bude, reče seljak, boješ se većega računa. Vi dakako znadete bolje nego ja.

— Mislim. Dakle, da mi oni novci kod vas ne leže badeva, dat ćete mi svake godine vrieću pšenice u ime interesa. Kako sami vidite, to nije baš mnogo, nu ja sam i s malim zadovoljan. Pristajete li?

— Neka bude.

— Nu zato ne mojte misliti, da vam neću više davati na vjern. Makar cijelu vreću muke. Ne bojim se ja takovih dobrih kmetova, kao što ste vi kume, al oni, oni, i s malim zadovoljan. Pristajete li?

— Neka bude.

— Nu zato ne mojte misliti, da vam neću više davati na vjern. Makar cijelu vreću muke. Ne bojim se ja takovih dobrih kmetova, kao što ste vi kume, al oni, oni, i s malim zadovoljan. Pristajete li?

— Neka bude.

— Nu zato ne mojte misliti, da vam neću više davati na vjern. Makar cijelu vreću muke. Ne bojim se ja takovih dobrih kmetova, kao što ste vi kume, al oni, oni, i s malim zadovoljan. Pristajete li?

— Neka bude.

— Nu zato ne mojte misliti, da vam neću više davati na vjern. Makar cijelu vreću muke. Ne bojim se ja takovih dobrih kmetova, kao što ste vi kume, al oni, oni, i s malim zadovoljan. Pristajete li?

— Neka bude.

smo recite, pa ću vas prehititi. Dvije „rigi“ lahko je učini.

— Dakle se preporučam, reče seljak i ode.

— Baš čovječina taj Menigo, mudrovao seljak putem. I treba mu reći „šijor“. Sam Bog nam ga je poslao.

Tako radio ta „vječina“ i s drugim boljim seljacima. Čim bolji kmet, posljednik, tim sladji kum, pa davao, a bilježio kako je htio.

Tako se prikupio seljakom, a oni ga, stono rieč, nosili na dlani.

Al drugčije mislio seoski župnik. Odmah je uvidio, da u Meniga nisu čisti prati, pa svetjovao župlanom, da ga se čuvaju. Al da. Oni više vjerovali tomu dotepancu, nego svomu duhovnomu pastiru. Takvi su naši ljudi. Kad se pošteno opere, onda istom vjeruju svomu pravomu prijatelju. Nu kasno je popodne k misi.

— Čuješ kume, Menigo! reče jednog dana Ivan svomu kumu. Molim te, učini mi ljubav, posudi mi do nedjelje dvadeset forinta. Došao onaj iz grada, pa me pita za vapno. Nedjelju doći će mesar po kravu, pa ću ti onda vratiti.

— Koliko, koliko? A dvadeset? Neka bude, al kao obično. U nedjelju dakle platiš čes mi dvadeset i dva forinta. Dva za interese. Kao obično. Jeli?

— Dašto. Ta i ne pitam drugačije.

(Konac sliede.)

DOPISI.

narodni roudari. Netom prestade klicanje, stupi biskup Pavlović sa kapitulom i blagoslovi spomenik. Biskup je latinski blagoslovio, a na blagoslovne molitve narod mu je hrvatski odgovarao. Zatim predsjednik primorskog odbora Andrijašević pročita pismo, kojim odbor predaje občini spomenik. Pojedine točke o hrvatskoj zemlji i Rendući, pozdravljene su burnim klicanjem; također su pozdravljene klicanjem, pojedine točke govora, kojim načelnik primi spomenik. Predajno pismo potpisuše članovi odbora i upravitelji občine Makarske, a kao svjedoci: Klasić, Amruš, Bulat, Blankini, Tripalo, Tomić. Zatim uzaljeđi predaju vienaca. Prvi predala krasni, srebrni vienac u ime sve hrvatske mladosti dr. Trumbić, pročita predaju pismo, koje svršava sa: Živila Hrvatska! Oduševljeni svi prisutni prihvatili: Živila! Pod ovim viencom stoji gusla, sva od zlata, krasna rdnja domaćeg zlatara Miotića. Drugi, bogati, srebrni vienac predao je dr. Amruš, u ime glavnoga grada Hrvatske. Nasta tad obće oduševljeno klicanje: Živio dr. Amruš! Slava Zagrebu! Predan je pak, uz uvijek živo klicanje, po dru. Viteziću srebrni vienac Hrvata Kričkih, pa ostali: Matice hrvatske, riečkih Hrvata, mostarskih Hrvata, splitskih Hrvata, makarskih Hrvata, trsatske čitaonice, dubrovačke čitaonice, občina: Spljet, Omis, Orebić, Milina i Slavena puljskih. Občina Šibenska brzojavi, da njezin srebrni vienac dolazi do koji dan iz Beča, a uz to, da molit svog dostojnog načelnika, koji poznaje duboku čustva hrvatskog Šibenika, da izvoli najpodnije tumačiti jih. Po predaji vienaca izreče uz često odobravanje pred spomenikom liep govor zastupnik Perić. Govor nije dozvoljen u crkvi, premda se havi o književnom i rodoljubnom radu Katića. Po govoru sva povorka podje u stolnu crkvu, gdje župnik Stojković izreče glagolsku misu, uz prisustvo biskupa Pavlovića i hrvatsko pjevanje Zvonimirca. Na 2 sata sobet za 150 pozvanih. Odlična mjesta zapremaše: dr. Klasić, dr. Amruš i kotarski poglavar Blešić, koji je zastupao vladu na svečanosti. Prvu nazdravku izp načelnik grada Šerevljević kralju Franji Josipu, kao nosiocu hrvatske krunice, i svoj kraljevskoj obitelji. Zdravica oduševljeno je prihvaćena od svih prisutnih; glasba u predvorju odsvira pučku himnu, koja je stajke slušana. Dr. Amruš u ime hrvatske prijestolnice napi Milovanu, narodnom prosvjetitelju, članu zaslužnog franjevačkog reda, zagovarateljnu sloge svih sinova domovine i napredka biele Hrvatske pri zmoru, koja je u ovo zadnjih 30 godina toli znatno napredovala pod nminim svojim vodjom. Bilježnik Aladžević zahvali svim prznem narodnim, koji mislju sloge starca Milovana, sudjuše na njegovu slavije, i u ime grada Makarske, odboru primorskemu za Katićev spomenik. Smičklas u ime „Matice Hrvatske“, steučilišta i akademije slavi Milovana, učono tumači njegov vid, koji je pod tamnim imenom slovinstva, ipak jasno ciljao na misao hrvatsku, po primjeru talijanskih učjenjaka one dobe. Istu misao govornik nazire u ilirstvu Gaja i jugoslavstvu Strossmajera. Dr. Klasić divi se Primorju i Makarskoj, što se junacki boraše proti nekrstu, i rodiše hrvatskom narodu Milovana, koji je znao onu iskru junacka sačuvati; pa značajnika Pavlinovića, koji je onu iskru u živi plamen razplatio po stemu narodu, želi da i unapried Primorje dađe narodu i umnika, i značajnika, al osobito značajnika, i u to ime napija: Makarskoj, Primorju i članu onog reda franjevačkog, toli zaslužna i ta Dosnu i za Dalmaciju, koji je začeo misao o Katićevu spomeniku. Ljubić u ime grada Makarske zahvaljuje dru. Klasiću i napija franjevcim, čija je povjest uzko spojena sa Makarskom, kojoj oduševljeno umnika, biskupa i današnju podpomazu u borbi za narodni napredak. Fra Mate Simić u ime franjevaca zahvaljuje doktorom Klasiću i Amrušu, i tumači čustva svih članova svoga reda, obećavajuć, da će oni uvijek ostati uz narod i za narod hrvatski. Dr. Bulat u ime Splita napija hrvatskoj prijestolnici i svoj složnoj braći s ove i s one strane Velebita želeć njim značajnost i uztrajnost u svejoj borbi za hrvatska prava. Dr. Vitezić harao spominje Milovana, koji je i u najzabitoj koliba Istra, najviše izložene valovim tudnjastine, sačuvao svojim ugodnim razgovorom hrvatsku svijest naroda. I ova, ko sve druge zdravice, primljena je burnim klicanjem, pa i opeovanim: Živila Istra!

N. L.

Iz Oprtija polioricom agusta 1890. (Konac). Takav odgovor morali bismo dobiti od naših gospodara. Pogledajte samo, vi kmetovi, kako su ti gospodari malo za vas skrbiili. U cijeloj občini neima ni jedna škole već u Oprtiju i to talijansku, koja je jedino za Oprtaljsku gospodu. Ako ćemo od bližnjih izvanjskih kmetova n. pr. iz Luga ili Čepića slati svoju djecu u školu, prisiljeni je, da ju šalje u talijansku u Oprtije, gdje diete, budući da čuje predavanje u nepoznatom jeziku, malo ili ništa nenapreduje. Sve ostale podobčine: Čepić, Ždrenj, Gradina i Topolovec neimaju nikakve škole; s toga nije ni čudo, da su tamošnji kmetovi u jako žalostnom stanju, u stanju, u kakvom teško da je koja druga občina u našoj pokrajini. Pomislite si samo u Gradinu, koji broji oko 500 duša, neima pet osoba, koje znadu svoje ime podpisati, a u Topolovcu, koj broji oko 600 duša, neima ako ne samo cigle dvie osobe, koje znadu po svoje podpisati svoje ime — izuzam nekoliko djece, koja se zadnjih godina trudom nezaboravnog L. o v r i h e nešto malo naučila. Sudite i čudite se ovom u 19. prosvietljenom vijeku! Ovdje se nemože reći, da znade pisati li čitani niti jedan po sto. Znači li dakla to skriti se za svoje podobčine? Isto valja i za podobčinu Ždrenj i Čepić. Znači li to ovravati želje birača? Radi li se tako za svoje podložnike? Jeli to pravo nastojanje i briga pravog oca za svoju obitelj? Nije li to oduzimati djeci najpotrebitiju hranu, bez koje se osobito u današnjem vijeku ne može daleko? Kada su nas oblasti za to postavljene nudjale i poticale, da si podobčine sagrade jednu školu, ma bilo i talijansku? Al da — kmetu je dosta plug i motika. Dapače, kao što govore zlobni jezici, postavile se iste školske oblasti na čelo, da zaprieče i privatno podučavanje djece u najpotrebitijih stvarih za život. Ako je u tomu istine, ne možemo ako ne gorko potužiti se na takove prijatelje napredka, te poručiti jim, da se ugledaju u školske oblasti u kotaru Pazinskome, gdje se pruža tužnom kmetu, koji najviše nameta plaća, koji najviše trpi, prigoda, da oči svoje otvori. da uvidi što je bilo, a što crno. Na ipak videć naši šarenjaci zadnjih dana, da jim se uza sve to počelo nekako pod nogami tresti, bijahu odlučili graditi škole „Pro Patria“ i to najprije u Ždrenju, a u to ne na teret one podobčine, koja bi napokor uz nešto malo truda i rabote va novci, kojimi raspolaže, lahko mogla i sama na svoje troškove školu graditi — već na troškove naših nesaštenih! Na čestiti Ždrenjanci, videć kame jih lukavost šarenjaka vodi, odpravili su gospodu nemareć za njihov talijansku školu. Evaž! Pa tako je na čelu tom podhvat? U broju 26. „Naše Sloge“ je tiskano: g. Zonta, načelnik, kojeg je prošle godine ista „Naša Sloge“ nekoliko pohvalila, valjda krivo obavieščena, da je nepriestran pram svakomu — al da vam ga je vidjeti sada — neće da znade za hrvatski jezik, jezik rabljen u cijeloj njegovoj občini — on načelnik čisto hrvatskih kmetova po nožnji i govoru; onda tajnik občinski Rinaldi i Crevato, ili po domaću nazvan od kmetova „Hrvat“.

Kazati bi nam mogli šarenjaci iz Oprtija, da oni nemogu graditi podobčinam škole iz svojeg žepa, a podobčine same da nemaju novaca, da toliko potroše. Istina je sve to, nu iz toga ne sliedi, da moraju biti one bez škole. Podobčina Ždrenj je ipak mogla graditi školu sa novci kojimi raspolaže, samo da bi bila gospoda Oprtaljska i školske oblasti Ždrenjance na to silili i nicali; nu kako onda s njimi gospodariti?

Poznajuć pako veliku poštivnost podobčine Topolovec i Gradina; poznajuć želju i ljubav onog pučanstva do napredka, ljubav do crkve i škole — zar nebi bili naši gospodari iz Oprtija, ako bi bili samo malo te podobčine negovarali — postavna lahko onaj puk negovorit, da si gradi jednu skupnu školu za Gradina i Topolovec? Al da: za kmeta je zotika i plug, a no škola. Ako bi se bili oni, koji su za to postavljani, samo malo skrbiili, bili bi to savim lahko izreli, i to tim laglje, budući da obim podobčine pripada godimice od „Bratovišćine“ namještene u Oprtiju, za školu stalna svote, koja već toliko godina tamo leži, bez da bi se ju uprorabilo u svrhu, za koju je određena. Ugledajć onu tužnu djecu iz Gradina, Topolovec i Ždrenja, kako bi željno uz knjigu priionla, videć njihov bistar um, koji će morat za-

tupit, ako ne budu imali prigode, da si ga oštre; gledajć pako s druge strane mlakost, nemar i prezir onih, koji bi mogli tomu zlu doskočiti, a neće, tješi nas ipak misao i ufanje, da će i pred kmetstva vrata zasijati sunce pravdečnosti i napredka i to čim se oslobodimo kod prvih občinskih izborah posvema naše gospode, koja nas samo preziru, pa makar izabrali sve same izvanjske kmetove u zastupstvo, koji će uz dobrog tajnika, koji je dosta svakoj občini, bolje znati upravljači nego li znadu knesa 72 literata. Na noge dakle junacke kmetovi hrvatskog roda — sa noge Ždrenjanci, Oprtaljeci, Gradinci i Topolovečani! Pokažite svietu, da ste svoji na svojem; ugledajte se u čestite Burečane, vaše susjede — ugledajte se u hrabre Pazintance; birajte i vi kao i oni kmetove u zastupstvo, kad nadodje tomu vrijeme — ter zapojte:

„Hajd na noge braće sada,
Ustanimo složno svi;
Šarenjak kleti neka pada,
Neka pozna tko smo mi,
Pokažimo dušmanima
Da u nami srca ima,
Četir vjeka to je dosta,
Što bijasmo robovi,
Hajd na noge sad nas zovu
I djedovski grobovi;
Što je negda naše bilo
Opet mora naše biti“.

Pogled po svietu.
Trst, dne 3. sept. 1890.

Austro-Ugarska: Naknadni izbori za zemaljski sabor u Poreču dovršeni su dne 30. pr. mj. izborom dr. Stangera za gradove Liburnije. Tako je sav politički kotar Volosko jednodušno odsudio postupanje talijanske većine istarskoga sabora izabrav ponovno svoje bivše zastupnike, koje jednoglasno, a druge sjajnijom većinom nego li g. 1889. Protivne nam novine Primorja, napose one Istre, groze se već unapried utoci proti izborom i uništenjem tih izbora. Mi se te groznje nebojimo nimalo, jer će valjda već jednom i cesarska vlada svoju reći, ili u najgorem slučaju, reći će opet svoju braću i izbornici Liburnije, a ta nemože i neće glasiti drugčije, nego li glasi sadašnja.

Katićeva slavnost u Makarskoj, pomutila je mirne sne našim narodnim protivnikom. Talijan, Niemac i Madjar našli se opet jednom složni, da pogrde i obečaste sve što je Hrvatim i u obće Slavenom najsvjetije. U tom prednjače dakako bečke i tršćanske židovske novine, koje naziru u svakom našem poduzetju — pabilo ono još nedužnije — panslavističke spletke i težnje. Razuman čovjek nasmijat će se s prezitom tim novinarskim carlatanom znajuć, da rade i pišu tako s razloga, da svoju golotinju prikriju, držeći se one poznate: reci tuu, da ti nerače.

Većina neslavenskih novina Austro-Ugarske razpravlja njekim nepouzdanjem o sastanku ruskoga i njemačkoga vladara. Izmedju redaka li časopisa čitamo, da bi njim bio i ozna neugodan rusko-njemački sporuzumak, do čega neće doći po uvjeravanju ruskih novina.

Srbija: Iz Biograda javljaju, da sastavlja kraljica Natalija spomenicu, koju će predati narodnoj skupščini i u kojoj će tražiti, da se njezin položaj kao majke kraljice uredi i zakonom ustanovi. Ista viest kaže, da će kraljica ostaviti Srbiju za uvijek, nebude li skupščina njezinomu zahtjevu zadovoljila. Srbski ministar financija, koji je nedavno boravio u Beču, da se nada, da će se postignuti sporuzumljenje izmedju Austro-Ugarske i Srbije na gospodarskom polju.

Bugarska: Službene novine kneza Koburga javljaju, da je knez poslao sultanu prigodom godišnjice nastupa svoje vladavine brzojavni pozdrav. Po-

riestih nezavisnih novinah jest knez Ferdinand sit Stambulova a ovaj kneza, pak da bi se rado jedvan drugoga riesti.

Rusija: Iz Petrograda pišu, da, prem nije uspio cesar Vilim približiti Rusiju k Njemačkoj, da se je ipak obvezao uplivati na svoje saveznike, da bude imala Rusija slobodnije ruke na Balkanu. Mir da je doduse dovoljno osjegurano, ali današnje stanje na Balkanu, da se mora urediti.

Italija: Iz Mletaka javljaju, da pulcija čuva danju i noćju austrijski konzulat, jer da se boje, da bi mogli iredentisti pred konzulatom počiniti izgređa. Nakon razpusta iredentističkih družtva po čitavoj Italiji zavladalo je medju radikalci i nezadovoljnici velike kretanje proti vladi i njezinim saveznikom. Ovi žvlji zahtjevaju sve to jače, da Italija izstupi iz trojnoga saveza, pak da se pomiri i slož sa Francezkom.

Njemačka: U njemačkom pomorskom gradu Kiel-u bijaše ovih dana austrijsko vojno brodovlje vrlo svečano pozdravljeno i primljeno. Njemačka vojna mornarica priredila je austrijskim častnikom razne svečanosti i sjajne gostbe.

Franina i Jurina

Fr. Ja' l istina, da j' mošćeniki Pierin va Kastre kus kupoval?
Jur. San ču, da l' uo ga rabilo jedno sto centi.
Fr. A ča bi a tlike robi?
Jur. Da j' to dobro kontra madrunu i matičini, pak da bi ga kuhali šarenjaki na Voloskom, va Lovrane i Mošćenicah.
Fr. Varamente bi njim to rabilo sada, da se malo očiate, kada su finili bolotacioni.

Prigodom svetkovanja
Prve svete mise
častnog gospodina
ČEDOMILA KORBARA
u Graččicu na 24. agusta 1890.

Istro naša! majko zemljo mila!
Danas novoj čestilam Ti slavi
Kuju Tebi mladi Hrvat spravi.
Ođabrav si nro' dom sred Trog krita.

Gledaj danas Trov Čedomila
U Graččicu gdje se ustavi
I prvi put sa oltara javi
Posvećujuć žrtvu božjeg Tila.

U njem steće sebi vjerna sina,
Puku svomu duhovnog pastira,
Svečanica punog svih vrliina.

Sjajnom egodom današnjeg mu pira
Zahval' Bogu štogod ljepše znade
I Hrvatskoj koja ti ga dađe.

I. Ž. K.

Različite viesti.

Izber u gradovih Liburnije. Na prvom mjestu današnjeg lista govorimo obćenito o uspjehu izbora u gradovih naš: diene Liburnije, a sada eto nas, da rečemo koju e tem izboru u pojedinih gradovih. Kako je poznato biraju gradvi Mošćenice, Lovran Volosko i Kastav jednoga zastupnika na zemaljski sabor u Poreču. Prošle godine bijaše izabran g. dr. Andre Stanger peti g. dru. Martinolichu sa 5 gla-

Al njim ministarstvo razpustilo za vrijeme „Pro Patria“. Op. Ur.

djelju u jutro brajzavi opet sušackoj kotarskoj oblasti, da se zbrana diže, jer se ta neradi o izletu s izvjestnim programom. Društvo je dobilo prekasno dopis o dignuću zabrane, pa se izlet morao opet odgoditi. U nedjelju dne 27. puhala je jaka bura, pa se zaključilo, da bude izlet dne 3. augusta, premda je više članova i odbornika moralo odputovati prije izleta. Odbor je, znajući, da političke oblasti mogu imati neprilika zaključio, da se krškoj političkoj ekspozituri službeno prijavi izlet i da se prijavi prilikom jednog izlaska društvenih pravila, kojih drugi gl. glasi: „Iz društva je izključena politika“. Na to stiže dopis podpisan od g. komisara Sorlia, „da se prijava o izletu usmislje na znanje, samo uz uvjet, da društvo neće izvoditi nikakvih političkih demonstracija i da će članovi, ako pohode grad Krk, skitnuti društvene znakove.“ Riečki Talijanaši i Magjarini pridružuju gotovo svake nedjelje izlete u Istru i na naše otoke, te ih nikom ne prijavljuju, osim ako žele paradu — i nitko se ne sjeća, da su im suvrijske oblasti stavljale zaprieku. Znamo, da je riečki „Club Alpino Fumano“ u maju bio najvećanje dočekan u Labitnu, to se onom prigodom držali politički govori, dapače se sabralo do 200 for. za blagopokojnu irendističku „Pro Patriu“. I ovih smo dana čitali, kako su u Beču njemački pjevači slavili njemačko jedinstvo u prisutnosti službenih osoba. Hrvatsko društvo, koje po pravilima ne tjera politike, ne smije u hrvatsku Istru, jer su političke oblasti prve, koje odmah impuntiraju izletnikom političke demonstracije! Zar ne, da je ovo zanimljiva povjest jednog izleta?

Pripravnica za učiteljsku u Kastvu. Ravnateljstvo tamošnje pripravnice javlja nam, da će započeti upisivanje djaka dne 13., 14. i 15. t. mj. Predavanje započeti će dne 16. t. mj.

Talijanska uglađenost. Pišu nam iz Liburnije dne 28. augusta. Djački je običaj putovati o praznicima, da se upozna narod, njegov značaj i potrebice njegove. Istom namjerom putovasi dvojica ovih dana po miloj nam Istri. Susretnuli putem jednoga svećenika-župnika, koji nam se nije niti udostojao podati ruke na kršćanski pozdrav. Tako je još neudujan bio, da nam je okrenuo leđa, kad ga na pozdruk pozdraviti hotijahmo. Nevidim se, da imade u Istri žalibože takovih svećenika, budući mi se pred dvie godine dogodilo još je ljepši slučaj. Dodjismo naime nas dvojice da posjetimo jednog kapelana (talijanskog), koji nam je onako prostim planinski narječjem rekao: Viva, se parlati i tati i, saroben tritati, senon... (razumije se, da možemo otići). No pošto mu ih par poštenih zabrusimo, pogostio nas pretogio. Da bi ovaj telefatski gospodin šupak C. pomislio, da može danas ili sutra na njegovoj stolici sjediti i koji od nas dvojice, mislim, da bi se bio ujedinije ponio. Sto se pak od nas siromašnih djaka zahtijevati može, ako čovjek, koji je 16 god. tvrde klupe toplo, osim toga položio župnički izpit, pa nezna niti na pozdrav podati ruke?! Al čovječe boži, zar ne znaš ti, da sv. evanđelje govori: Tko se uzvisi, ponižit će se, a tko se poniži, uzvisit će se.

Opst petarda u Trstu. Reć bi, da kao naši nepošasenci držati uprestance u doctvom redu svoje junačko oružje, svoje glasovite petarde. U zadnjem broju spomenutom kako se razprkalo od 18. augusta amo u Trstu i okolici četiri petarde a danas javljamo, da je k tim naš došla i peta.

U petak poslije podne u 6 sati — po bijelom dakle danu — razprskala se jedna petarda pred uredništvom službenoga lista „L'Osservatore Triestino“ te je na nosreću teško ranila jedno djece, komu su jučer usljed rane izvidili jedno oko. Unesrećenoj obitelji poslao je c. kr. namjestnik 50 for. a službene i poluslužbene novine mogu i nadalje pisati, da su to otročarije.

Pokojni bečki kardinal Ganglbauer p. ravo je ravnateljstvu uzajamno osjegovavajućeg društva „Unio Catholica“ za života zaslueće pismo:

L. S. B 876/P. Slavnosno ravnateljstvu „Unio Catholica“! Velećenjenim dopisom od dne 10. julija t. g. bijaše mi dojavljeno oživotvorenje društva „Unio Catholica“, to smatram mojom nadpastirkom dužnostju, obzirom na obće korisnost i čovjekoljubivu avrhu toga društva, težnje istoga u svakom pravcu podupirati i preuzimljem rado počasno mjesto predjednika, koje je člankom 14. pravila avakomu knezu-nadbiskupu Beča pridružano.

Izrazujuć ovim živu želju, da bi to obćekorisno poduzetje avestranu uvraženje i podporu našlo i da bi tako u kratko uzumoglo razviti posve uharno djelovanje, blagoslavljam ga ovima iz puna srca. Nad sv. Vidom 12. julija 1889. Celestin Josip kardinal Ganglbauer v. r., knez-nadbiskup.

Lutritski brojevi

Beč	64	49	11	22	85
Grac	52	25	83	19	32
Temešvar	29	46	41	86	6
Dne 3. septembra.					
Brno	61	53	59	69	42
Innsbruck	61	26	41	57	67

S Bogom sv. Matejci!

Sastali smo se, upoznali smo se, sprijateljili smo se. Ciniilo se, da smo si srce prijavili, pak da je svaki razstanak nemoguć. Medjutim odluka Svevišnjega drugaćija je bila. Dužnost mi zaoj nalaže, da sada drugdje upotrebim svoje znanje i svoje slabe sile. Al na Vas neću nikada zaboraviti, te će mi uvijek biti najveća radost pojedincem medju Vami bud svjetom, bud činom pomoći. Jedino što Vam preporučam: Nemojte ostaviti onoga puta, kojim ste počeli hoditi. Samo napred! Čuvao Vas dobi Bog i prest. ime Isusovo!

Zrnoća, 1. septembra 1890. Pop Ante Stemberger.

Živic i drug. u Trstu

imadu u svojem skladištu, ulica Zonta br. 5. svakovrstnih strojeva za gospodarstvo te za svaku drugu porabu, kano i sve ostalo što spada na strojeve. Osobito preporučaju se njihove sisaljke (pumpice) za vadienje vode, pretakanje vina, gašenje vatre, škropljenje trta i bilja; cietvi za vodovode te za svaku drugu porabu iz lievanoga i kovanoga željeza, kositra, kancuka i lana; mlatiline i čistilnice žita, trebionice kuruze, slamoceznice, tiskalnice, maslinice grozdja itd. Prodavaju samo prokušanu izvrstanu izvanjsku i domaću garantiranu robu u nizke cijene šaljuć ju svuda prostu od carine. Za sada preporučamo osobito mlatiline i čistilnice žita sa opazkom, da naše strojeve također sami popravljamo. Doćim se bliža čas trgvanju grozdja, preporučamo naše trde tiskalnice i maslinice (preše i mlne za grozdje). Strojeve kod nas kupljeno popravljamo kad je od potrebe i prikrbiljamo za nstećene dielove, druge dielove.

Schivitz & Comp

EQUITABEL

društvo za osjegovanje života sjedinjenih država u New-Jorku javlja, da je preneslo svoje pisarne generalnog zastupstva na trg sv. Ivana br. 2.

Unio catholica

zavod za uzajamno osjegovanje škoda, u Beču (I. Bäckerstrasse 14) dozvoljena ministarskom naredbom od dne 26. febrara 1889.

Z vod osjegovurava:

Pokretan i nepokretan posjed proti škodam od požara, striele i eksplozije. Za takovo osjegovanje jamče uzajamno pri uzajamno osjegovavajućim zavodima, koji se članovi dielitbenog društva uzajamnih osjegovavajućih društva. Usljed saveza sa uzajamno osjegovavajućim zavodima može „UNIO“ poloviti osjegovanje u najvećoj vrijednosti, te daje na temelju toga saveza osjegovanin najveće jamstvo i sigurnost. Svakogodnjiš vijak razdijeliti će se medju osjegovare.

Ovaj zavod uveo je također nova do sada nepoznata struka osjegovanja t. j.: Osjegovanje crkvenih zvonava proti razbitju ili razpuknutju. U ova struku spadaju one škodo, kojih nisu posljedice požara, već koji nastaju usljed bilo kojih drugih razloga. K sudjelovanje kod te o. osjegovateljne struke pozvani su ponajprije sv. crkveni predstojnici. Posreduje „UNIO“ zajedno kod prvih uzajamnih osjegovavajućih društva.

osjegovanje na život i proti nezgodam. U posla osjegovanja neka se izvodi obimnost obratiti na glavno zastupstvo u Trstu ili na pojedine njegove zastupnike koji će biti imenovani u gradovih i obćah. Zastupanje a pakrajnji izravnica se postizati i pouzanim osobama, koje neka se ustasno pisameno obrate na poćisano glavno zastupstvo. TRST, mjeseca julija 1890.

Glavno zastupstvo zavoda „UNIO CATHOLICA“ u Trstu za Primorje (Istra, Trst i Gorica) i Dalmaciju. M. MANDIĆ.

BRNSKE
suknane cizanke za jesen i zimu
razlika proti gotovim ili ponuženim uz cijene osobito nizke, i to samo dobre kakvoće:

3.10 mt. sukno za odjele	for. 480
3.10 - - - - - bolje	5.80
3.10 - - - - - fino	10.50
3.10 - - - - - vrlo fino	16.50
3.10 - - - - - kapute	5.60
2.10 - - - - - fino f. 12-16	-
2.10 - - - - - loden	f. 3.40 do 1.20
2.10 - - - - - fini f. 5.10 do	6.-

TVORNICKO SKLADIŠĆE SUKNA
E. FIRSSER & BRU
DOMINIKANERPLATZ 8.
Uzaci besplatno i franko. Ako zangadja narucena prima se natrag. — 20

Majnarodni promet
prvo Primarsko družba za prevazanje meblev
KONRAD EXNER
via Squero Nuovo St. T. skladišta via Ferriera It. 9 (Telefon št. 965) v. Trst.

Podružnica v. Puči, Gerici, na Kaki in v. Opatiji
Zaved za shranjavanje meblev in efekto. Prevazanje meblev vprejemlje se na vse strani. — Razposiljajo in vprejemljejo se v vsaki kovčigi, zaboji, kosi itd. Trgovinska agencija državnih železnice. — Spedijski burcau c. kr. južne železnice v. OPATIJI. Redna državanja in odvajanja žo in od parnikov Nkladanja in razposiljanja ne vse strani. — Zastopniki v vseh mestih doma in v inozemstvu. Služba za poštno in hitro posiljajstvo in posiljajstvo 8-8 priljage. Glavna agencija paroplovnih družb za Istru in Dalmaciju. NB. Prazni vorovi za prevazanje meblev odposiljajo se točno na vse postaje. Informacije točne in gratis. Vprašanja je stavljati direktno na centralo v Trstu. 7-8

FILIJALKA
c. kr. priv. austr. kreditnoga zavoda
za trgovino in obrt v Trstu.
Novci za vplačila.
V vrsta, papirjih za 4-nedavni odkak 2 1/2% V vrstah za 30-mesečni odkak 2 1/2% S 2 1/2% 3-mesečni 2 1/2% 30- 3% 2 1/2%
Vrednostnim papirjem, glavećim na napoleone, kareri se nabavajo v okrogu pripozna se nove borestna tarifa na temelju odpovedi od 17. novembra, 21. novembra in 13. decembra.
Okrožni oddel
V vrsta, papirjih 2% za vsako vrsta. V naposlanih brez obresti
Nakaznice
za Danaj, Prago, Peito, Brno, Lvov, Troprav, Baku, Kahoce za Zagreb, Apat, Bozen, Gradec, Hermstadt, Insovec, Celovec, in Ljubljano — brez troškova
Kupnja in prodaja
vrednosnih, diviz, kakor tudi vnoćenje kuponov 24-12 pri odbitku 1% provizije.
Predujmi
Na jambeva letine pogoji po dogovoru. Z odprjem kredita v Londonu ali Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po pogodbi. Na vrednosni obvesti po pogodbi.
Uložki v pokrano.
Prejemajo se v pokrano vrednosni papirji, zlat ali srebrni denar, inozemski bankovci itd. — po pogodbi.
Trst, 17. februarja 1890. 16-24

Gotov zasluzak

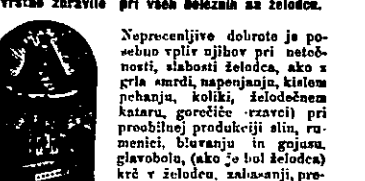
Vsak priden mož more si na jako dostojen način na dan prihiziti 5 do 10 goldinarov, ako prevzame lakrativno zastopstvo za nek povodni vrednosni artikel. Agencije nastavljajo se po vseh mestih mozarhije in ako so rabljivi, dobe tudi stalno plačo. Ponudbe je posiljati: 10-10-5 J. Löwy, Budapest, Hatvanergasse.

Sretna bol kašaj, bruplavice, promaklost, sazak, zadavica, rova, zapala ušjakj itd. mogu se u kratko vrijeme izlićiti rabljenjem

Prendinijevih sladkišah
(PASTIGLIE PRENDINI)

Što jih getavi Prendini. lečar i lekarnar u Trstu
Veoma pomazu učiteljem, proprednikom itd Predbnjih kašajev noćih, navadne justranje hreputavice i gletnih zapalaka cestaje kao za čudo uzimanjom ovih sladkišah. Opazka. Vrija se paziti od varalica, koji je ponuđajuju. Zato tre. — usjek zahtijevati Prendinijev sladkiše (Pastiglie Prendini) te gledati, da bude na omotu keč ijice (skatulo) moj podpis. Svaki komad tih sladkišah ima nisanato na jednoj Strani „Pastiglie“, na drugoj „Prendini“. Ciena 30 nč. kutijici zajedno sa naputkom. Prodaju se u Prendinijevoj lekarni u Trstu (Farmacia Prendini in Trieste) i u glavijih lekarnah svieta. 24-43

Marijaceijske zeludačne kapljice
zvratno zdravilo pri vseh bolestih sa želodca.

Neprocenljive dobrote je posebnost vpliv njihov pri neobnosti, slabosti želodca, ako a grla smrdi, napenjanje, kiselo pčanje, koliki, želodčnem kataru, gorčice (razvili pri probieloj produkciji sline, ruumenici, bvanjanju in gojuju, glavobolu, (ako je bol želodca) krč v želodcu, zahabanji, preobilnosti jedi in pijav v želodcu. Cena steklenice je s nakazom vred samo 40 nov. velika steklenica samo 70 nov. Glavni zalog ima lekarnitar Karl Brandt, Kremšter, (Moravija) Svarilo! Pristno Marijaceijske zeludačne kapljice ponarejujuje in posnemajo se mnogovrstno. V znamenju prisistaviti mora biti znamenata vsaka steklenica v rdeć omot, providen a gorjivo varstveno zaamke ter mora biti na svakom prilohotnom poduku za vporabo razna tega opomogjeno, da je bil isti tiskav in tiskaral g. Gasek i i Kremšter (Kremšter). 2-13

Marijaceijske pilule proti začepljenju.

Ove višo godina sa najboljim uspjehom rabljene pilule proti začepljenju tiela putovne so mnogo Neka se razi dakle na gornju zahtisno marku i na podpis liečarika C. Brandt, u Kremštru. Ciena kutijici 40 kr. Zahojaj se 6 kutija i for. Ako se novac unapred pošalje stoji jedan zaboj for. 1.20, dva zaboja for. 2.20.

Marijaceijske zeludačne kapljice nisu tajno sredstvo. Deli, iz katerih obstoji, oznanjeni so na svakoj steklenici prilohotnom poduku za vporabo. Pravo marijaceijske zeludačne kapljice i marijaceijske pilule proti začepljenju dobivaju se pravo u:

V Trstu u Lekarnah: dr. Vittorio Serravallo ali Redentore (glavno skladište); pl. Leitnerburg All' Ercole trionfante; dr. Leitenburg Eduard, alla Salate; A. Praxmayer ali das Mori; Prendini Pietro, alla fontana imprisio; Benedetto Saravali All' amazone Trionfante; Antonio Sattina, Batt. al Camello; Benedetto Vlah-Misusi, dvorska lekarnah; Biazoletto, all' orso nero. — U Seleni u lekarni: Filipa Ritschela, kao što i u svih ostalih lekarnah.